

MRSA-ekspertgruppens bemærkninger til oplæg om husdyr-MRSA fri produktionslinjer

Problemstilling

Et resultat af Fødevarestyrelsens husdyr-MRSA screening i 2016 viser, at forekomsten i slagtesvinebesætninger er steget fra 68 % i 2014 til 88 % i 2016. På et møde med ordførerne den 22. februar 2017 aftalte ministeren bl.a., at der skulle iværksættes et initiativ omkring MRSA fri produktionslinjer. Initiativet omfatter en præcis beskrivelse af forudsætningerne for at etablere og opretholde husdyr-MRSA fri produktionslinjer fra avl til køledisk. Initiativet indgår allerede delvist i kommissoriet for MRSA-ekspertgruppen, og der skal ikke iværksættes yderligere. Afrapporteringen af denne del af ekspertgruppens arbejde fremskyndes dog til april.

På 3. MRSA-ekspertgruppemøde den 3. april 2017 drøftede eksperterne MRSA fri produktionslinje ud fra et af Fødevarestyrelsen udfærdiget notat (notat "Husdyr-MRSA fri produktionslinje i Danmark fra avl til køledisk"). Ekspertgruppens bemærkninger gengives i dette notat sammen med deres anbefalinger desangående.

Baggrund

Fødevarestyrelsen præsenterede på mødet den 3. april de faglige forudsætninger for en husdyr-MRSA fri produktionslinje, herunder hvorledes en husdyr-MRSA fri linje kan etableres med de forudsætninger samt de risici, der er ved modellen. Den største risiko er, at det ikke er muligt at forhindre reinfektion, idet forekomsten i Danmark nu er oppe på 88 % af slagtesvinebesætningerne. I notatet indgik også en beregning af omkostningerne ved at etablere en husdyr-MRSA fri produktionslinje med 10 sobesætninger hver med ca. 500 søer og dertilhørende smågrise- og slagtesvinebesætninger. Beregningerne over omkostningerne fra sobesætning til slagteri fremgår af det udarbejdede notat og baseres på eksisterende beregninger, mens det ikke er beregnet, hvad omkostningerne vil være fra slagteri til detailed.

MRSA-ekspertgruppen havde en række bemærkninger til notatet om husdyr-MRSA fri produktionslinje i Danmark fra avl til køledisk.

Da eksperterne var enige om, at kød ikke er en væsentlig smittekilde for husdyr-MRSA vurderede eksperterne, at sidste led til slagteri og helt ud til detailed ikke er relevant at tage med i betragtningerne om husdyr-MRSA fri produktionslinjer.

Rent fagligt er det meget vanskeligt på nuværende tidspunkt at vurdere, om risikoen for reinfektion af husdyr-MRSA fri besætninger kan bringes ned på et acceptabelt niveau. Derfor stiller ekspertgruppen sig tvivlende overfor etablering og især fastholdelse af husdyr-MRSA fri produktionslinjer i Danmark,

fordi reinfektionsrisikoen i en årrække vil være stor. Der skal i givet fald være meget stærkt fokus på smittebeskyttelse, herunder specielt reinfektion af besætningerne med humane smittebærere, potentielt kontaminerede redskaber, m.v. Det bemærkes, at omkostningen ved en evt. reinfektion vil være høj, da sanering i givet fald vil skulle gentages helt forfra.

De norske medlemmer af MRSA-ekspertgruppen, som har erfaring med husdyr-MRSA sanering, bemærkede, at selv med Norges lave forekomst er det svært at holde husdyr-MRSA helt ude af besætningerne.

Endelig vurderer eksperterne, at etablering af husdyr-MRSA fri linjer med etablering af kun 10 rene linjer med en produktion af ca. 150.000 slagtesvin om året ikke vil få nogen nævneværdig betydning for overslæbning til sundhedsvæsenet. Da husdyr-MRSA primært er et arbejdsmiljøproblem, vil det ikke betyde ændringer i anbefalingerne fra Sundhedsstyrelsen vedrørende håndtering af husdyr-MRSA i hospitalssektoren at etablere så få husdyr-MRSA frie besætninger.

Ønskes det politisk at etablere frie linjer, kan eksperterne anbefale at etablere et forskningsprojekt med husdyr-MRSA fri produktionslinjer fra sobesætninger til slagteklare grise for at opnå mere viden omkring, hvilken betydning det har for medarbejderne, når husdyr-MRSA fjernes fra stalden med forskellige smittebeskyttelsesplaner.

Et sådant projekt skal bl.a. afdække, hvad forskellige niveauer af husdyr-MRSA betyder for overførsel til medarbejderne, der så efterfølgende kan føre husdyr-MRSA med videre ud af stalden til samfundet. Forsøget vil særligt være godt at få i gang for at få viden om, hvordan smitemønstre og – risiko for reinfektion håndteres. Denne viden er vigtig både for MRSA, men særligt for fremtidige mikrobielle udfordringer med krydssmitte mellem mennesker og dyr. Sådanne besætninger kan være modelbesætninger for evt. videre sanering i andre besætninger, og vil samtidig gøre det muligt at vurdere, hvorvidt det vil være muligt med forskellige tiltag at hindre reinfektion.

Forskningsprojektet må dog forventes at koste mindst det samme som prisen for at etablere en husdyr-MRSA fri produktionslinje med 10 sobesætninger. Et estimat vil derfor beløbe sig til i størrelsesordenen 20-24 mio. kr. Beløbet er kun et foreløbigt estimat og bør beregnes mere detaljeret forud for overvejelser om at starte projektet op.

Ekspertgruppen bemærker endvidere, at det vil være tidskrævende at starte en husdyr-MRSA fri produktionslinje i avlstoppen. F.eks. forventes det, at det vil tage mellem 2 og 3 år, før der igen er avlsdyr til næste niveau i avlspyramiden. Ekspertgruppen bemærkede herudover, at de økonomiske beregninger i notatet er for lave, idet der bl.a. ikke er taget højde for avlsdyrenes høje værdi samt udgifter forbundet med et eventuelt produktionstop.

Vedrørende frilandsproduktion eller økologisk produktion bemærker ekspertgruppen, at denne produktionsform ser ud til at have mindre udfordringer med husdyr-MRSA end konventionel produktion.

Anbefalinger fra MRSA-ekspertgruppen

MRSA-ekspertgruppen har følgende anbefalinger:

Etablering af relativ få husdyr-MRSA produktionslinjer (10 sobesætninger med produktion af 150.000 slagtesvin) vurderer ekspertgruppen ikke vil have betydning for folkesundheden.

Såfremt der er et politisk ønske om at etablere rene produktionslinjer, bør det som følge af den umiddelbare minimale betydning for folkesundheden ske i forskningsmæssigt regi med vægt på at opnå

forskningsmæssig viden om spredning af husdyr-MRSA via medarbejdere til samfundet alt efter niveauet af husdyr-MRSA i besætningen. Det må forventes, at tiltag med henblik på reduktion af smitteniveauerne med husdyr-MRSA i de enkelte besætninger vil have større effekt og vil, hvis nogen metoder findes effektive, kunne implementeres i et større antal besætninger.

Da kød ikke er en væsentlige smittevej for husdyr-MRSA, bør der kun være fokus på levende dyr, hvorfor sidste del af kæden fra besætning til slagteri og videre ud til detailed ikke er relevant at håndtere ud fra en fødevarerikkerhedsvinkel og derfor ikke bør indgå i husdyr-MRSA fri produktionslinjer.

Husdyr-MRSA fri slagtedyrl vil kunne kontamineres under transport eller ved kontakt med andre dyr på slagteriet, med mindre sådanne dyr holdes helt adskilt. Ligeledes vil kød fra MRSA fri dyr kunne kontamineres under slagtning og opskæring, med mindre husdyr-MRSA fri dyr slagtes helt separat fra andre dyr, f.eks. som de første om morgenen. Slagteprocessen vil således udgøre en stor logistisk udfordring.